

MONESTIR
DE PEDRALBES
AGENDA
D'ACTIVITATS
OCTUBRE
2017–
GENER
2018

Ajuntament de
Barcelona

REIAL MONESTIR
DE SANTA MARIA
DE PEDRALBES

ÍNDEX

-
- 05 Presentació
 - 07 Exposicions
 - 09 Visites i tallers
 - 15 El monestir en família
 - 17 Nadal al monestir
 - 20 Conferències i jornades
 - 25 Música
 - 27 Diades i festius
 - 28 Calendari d'activitats
 - 32 Informació general del museu

Fotografia portada:

Santa Eulàlia (detall). Anònim, segles xvi-xvii. © MMP-Pep Parer

PRESENTACIÓ

Aquesta tardor, el monestir de Pedralbes inaugura l'exposició «Les dones també seuen. Mobles i espais femenins dels segles XVI i XVII», que té com a protagonistes les dones i, com a primera font d'informació, el mobiliari i els objectes d'ús quotidià que permeten configurar l'imaginari femení i remarcar el paper de la dona en la societat de l'època moderna.

L'exposició presenta espais domèstics femenins com l'*estrado* i el dormitori, així com certs aspectes relacionats amb el dot. La cadira vertebrava el discurs de la mostra, atès que, segons la forma i la funció, ajudava a indicar la posició social de les persones. D'aquest paper simbòlic del seient a l'època moderna neix el títol de l'exposició, «Les dones també seuen», una frase amb un component reivindicatiu que vol recordar que les dones, superades a l'home i assegudes sovint en cadires més baixes que les d'ells, també tenien àmbits vitals de responsabilitat familiar i social —com ara la salut, l'alimentació, la higiene i l'educació— que sabien defensar i exercir amb saviesa. Des d'espais monàstics com el de Pedralbes, dirigits per abadesses, les dones van tenir més llibertat per crear i per créixer.

Amb motiu d'aquesta exposició, s'obre per primera vegada al públic la cel·la de les Neus, una cel·la de dia renaixentista que destaca per la cúpula de cassetons i el terra ceràmic. Així mateix, es mostra l'excel·lent col·lecció de mobiliari femení dels segles XVI i XVII conservada al monestir, gran part de la qual mai no ha estat exposada.

L'agenda d'enguany presenta un seguit de propostes al voltant de l'exposició adreçades a públics diversos: visites, tallers, contacontes, visites a museus que han prestat obres per a l'exposició i jornades, així com la programació habitual de tardor-hivern amb el cicle «Diàlegs de Pedralbes» i la programació de Nadal al monestir, de la qual destaquem el concert de Nadal a l'església, *Magno gaudens gaudio* de la formació Magister Petrus, amb un programa de cançons i danses medievals nadalenques.

Cadira de la Reina.
Finals del segle XVI,
segle XVII.
© MMP-Joan Tomàs

EXPOSICIONS

Les dones també seuen. Mobles i espais femenins dels segles XVI i XVII

De l'11 d'octubre de 2017 al 18 de febrer de 2018

Les dones són les protagonistes d'aquesta exposició, que té com a primera font d'informació el mobiliari, així com altres objectes d'ús quotidià que ens permeten configurar l'imaginari femení i remarcar el paper de la dona en l'època moderna. A més dels objectes propis del monestir de Pedralbes, s'han seleccionat diferents obres artístiques que complementen el discurs expositiu, procedents de col·leccions privades i de museus.

Es reflexiona sobre el que la societat esperava de la dona, i també sobre les seves ocupacions i obligacions, tant dins de la clausura com fora. Igualment, es presenten espais femenins de l'àmbit domèstic, des de l'*estrado* fins al dormitori, així com aspectes relacionats amb el dot. El discurs té com a eix principal la cadira, moble que segons la forma i l'alçada ajudava a indicar el lloc que cadascú ocupava en la societat.

La capella de Sant Miquel del Reial Monestir de Santa Maria de Pedralbes

El març de 2015 tingué lloc la reobertura de la capella de Sant Miquel, amb la primera fase de la restauració finalitzada. La intervenció dels conservadors restauradors ha posat en relleu la vàlua artística d'un dels conjunts pictòrics més destacats del gòtic català que es conserva en el lloc per al qual va ser concebut. La restauració es va centrar en la consolidació i l'adherència de la pintura al seu suport, la neteja i l'eliminació de repintats i reintegracions posteriors, fet que va permetre la recuperació d'elements que hi havien quedat amagats a sota. En aquesta campanya de restauració es va completar la intervenció en el sostre i el pany central de la capella. Amb motiu dels actuals treballs de restauració, la capella restarà tancada al públic fins al 2018. Aquesta nova campanya permetrà la finalització de la neteja dels panys laterals.

Els tresors del monestir

La nova presentació de la col·lecció dels tresors del monestir té per objectiu posar en valor l'antic dormidor de la comunitat, espai que acull la mostra, i la col·lecció mateixa. Una nova disposició i il·luminació de les peces, així com una senyalització que compleix criteris d'accessibilitat, permet al públic fruit de la simplicitat i grandiositat de l'espai alhora que contempla els objectes d'una col·lecció singular. Els tresors de Pedralbes són un conjunt d'objectes de caràcter heterogeni aplegats al llarg dels segles per la comunitat: obres d'art, peces d'ús litúrgic i de mobiliari, i objectes d'ús quotidià de qualitat i procedència diverses. Tots ells, però, es mostren en el context on van ser utilitzats.

Murals sota la lupa. Les pintures de la capella de Sant Miquel

Els murals de la capella de Sant Miquel (1346) representen una obra cabdal de la pintura gòtica catalana, tant per la seva singularitat com pel caràcter innovador que els vincula amb les novetats tècniques i artístiques que neixen a les ciutats italianes de la Toscana pels volts de l'any 1300. L'exposició mostra els resultats d'una recerca àmplia i rigorosa duta a terme com a pas previ a la restauració de les pintures amb l'objectiu d'estabilitzar-les i recuperar-ne l'esplendor original. L'estudi acurat de les pintures per part de l'equip de restauradors permet descobrir detalls sorprenents del conjunt pictòric.

Plantes, remeis i apotecaris. El jardí medieval del monestir de Pedralbes

L'exposició proposa l'aproximació a una ciència complexa i elaborada que es va desenvolupar al llarg dels segles medievals a partir dels principis bàsics de la medicina grega i romana i les aportacions de la cultura araboislàmica, i que prenia la natura com a punt de partida de la seva acció. Com a part essencial d'aquesta exposició, es presenta al claustre del monestir la recreació hipotètica d'un herbari medieval, en el qual es troben representades moltes de les plantes que les religioses devien cultivar o adquirir per elaborar remeis per a les germanes malaltes.

Petras albas. El monestir de Pedralbes i els Montcada (1326-1673)

Pedralbes, denominació que prové del llatí *petras albas* (pedres blanques), va ser el lloc escollit per la reina Elisenda de Montcada per fundar-hi un monestir de monges clarisses. Aquest monestir, per voluntat de la mateixa reina i del rei, s'anomenà de Santa Maria. Qui eren aquestes monges i com va ser la seva vida dins del clos del monestir? Les mateixes pedres i els objectes que els van pertànyer són testimonis de la seva existència.

VISITES I TALLERS

El monestir de Pedralbes. Història i art

La vida en un monestir no és impermeable al pas dels anys. El recorregut per diferents estances que han emparat el dia a dia de les monges des de l'edat mitjana ens acostarà a una manera de viure que ha desafiat el pas del temps. La visita al monestir ofereix l'oportunitat de contemplar l'arquitectura i les obres d'art que formen part del seu ric patrimoni i de comprendre com era la vida en clausura en un monestir medieval.

Visita accessible

En dates concretes i per a grups concertats, la visita compta amb suports per a l'accessibilitat.

Dates

Diumenges
1 i 15 d'octubre,
5 i 19 de novembre,
3 i 17 de desembre,
i 7 i 21 de gener

Horari

D'11.30 a 12.30 h
(castellà) i de 12.30
a 13.30 h (català)

Dates visita accessible

Diumenge 5 de novembre (visita adaptada a persones amb discapacitat visual) i dimarts 16 de gener (visita adaptada a persones amb discapacitat intel·lectual) a les 12 h. Imprescindible reserva prèvia

Preu

5 €

El primer diumenge de cada mes s'aplicarà una reducció del 40% al preu de la visita.

Les dones
també seuen.
Mobles
i espais
femenins dels
segles XVI
i XVII

Activitat nova

La visita explora l'univers femení, les ocupacions, les obligacions i els imaginaris de les dones de l'època moderna. Així mateix, presenta el paper de les dones en la societat, dins i fora de la clausura, i les estratègies que van desenvolupar per dur a terme projectes propis. El mobiliari i els objectes d'ús quotidià són el testimoni de les vivències femenines d'aquesta època. Molts d'aquests objectes, com ara les cadires de dama, arribaren al monestir com a dot de les monges, i la clausura de Pedralbes n'ha permès la conservació al llarg dels segles.

Dates

Diumenges
29 d'octubre,
26 de novembre,
10 de desembre
i 28 de gener

Horari

De 12 a 13.30 h

Preu

6,75 €

Es recomana reserva
prèvia.

Les arts
aplicades en
el moble I:
la reixeta de
la Cadira
de la Reina

Activitat nova

La Cadira de la Reina és un dels objectes més destacats de l'exposició «Les dones també seuen. Mobles i espais femenins dels segles XVI i XVII». Es tracta de l'única cadira de dona del segle XVI procedent de l'Índia arribada a casa nostra. No sabem com va acabar al monestir, però és el moble més sumptuós i luxós que s'hi conserva. Està feta amb fusta de cedre del golf de Bengala amb policromia de laca índia en negre i daurat i seient de reixeta.

En aquest taller ensenyarem la tècnica artesanal de la reixeta, utilitzada a l'Europa del segle XVII en mobles de luxe, que consisteix en un entramat de rotang que s'entretreix a mà fins a formar una base per a un seient o respall.

Data

Diumenge
12 de novembre

Horari

De 10.30 a 13 h

Preu

9,20 €

Les arts aplicades en el moble II: el pinyonet

Activitat nova

Al monestir de Pedralbes es conserva un vetllador del segle XVI que es mostra a l'exposició «Les dones també seuen. Mobles i espais femenins dels segles XVI i XVII». Aquesta taula és l'única regulable en alçada del segle XVI conservada a Espanya realitzada en fusta de noguera i decorada amb tarsia. En aquest taller ensenyarem la tècnica que a Catalunya es coneix popularment amb el nom de *pinyonet*, que consisteix a embotir petites peces d'os emmarcades per filets de boix sobre massís de noguera. Amb aquesta tècnica mudèjar es representen estrelles, llaceries i altres motius d'influència àrab. La tarsia d'os i boix va ser la decoració més rica en el mobiliari de la Catalunya del segle XVI i el primer terç del segle XVII, amb una gran difusió entre les classes benestants.

Data

Diumenge 14 de gener

Horari

De 10.30 a 13 h

Preu

9,20 €

Els tresors del monestir

La remodelació del dormidor recupera la perspectiva de l'estructura arquitectònica alhora que estableix un nou diàleg entre l'espai i els objectes del tresor del monestir. Es tracta d'una col·lecció heterogènia de béns mobles, propietat de la comunitat de monges clarisses, amb peces d'art religiós i d'ús quotidià d'una àmplia cronologia i procedència que arribaren al monestir com a fruit de les donacions de les mateixes religioses i de persones vinculades amb el monestir. La visita als tresors construeix la història de la comunitat a través dels seus objectes: els personatges destacats dins la trajectòria històrica del monestir, les relacions amb l'exterior, el món devocional, la vida quotidiana dins del cenobi i fins i tot els gustos personals.

Dates

Diumenges 8

d'octubre,

12 de novembre

i 10 de desembre

Horari

D'11.30 a 12.30 h

Preu

5 €

Pedralbes, un escenari femení de poder

Durant gairebé set-cents anys, el Reial Monestir de Santa Maria de Pedralbes acollí entre els seus murs dames de l'alta noblesa i filles de ciutadans honrats. Aquestes dones poderoses controlaren el ric patrimoni del monestir, exerciren el seu poder més enllà de la clausura i marcaren clarament la trajectòria de la comunitat. El monestir de Pedralbes que contemplem avui en dia és obra de totes aquestes dones que hi deixaren la seva empremta al llarg dels segles. A través de la visita al claustre, la tomba de la reina Elisenda, la capella de Sant Miquel, el dormidor i el refector, es construeix una història del monestir amb noms propis: Elisenda de Montcada i Francesca ça Portella al segle XIV, Maria d'Aragó i Teresa de Cardona al segle XVI, i sor Eulàlia Anzizu i Maria de la Concepció Baldrich al segle XIX.

Dates

Diumenges 8 d'octubre
i 14 de gener

Horari

De 12.30 a 13.30 h

Preu

5 €

Plantes, remeis i apotecaris

Visita a l'entorn de la recreació del jardí medicinal medieval del claustre del monestir de Pedralbes. Descobrirem els principis bàsics de la medicina medieval i els coneixements sobre cures que es tenien a l'època, així com les pràctiques mèdiques que es duïen a terme dins de la clausura.

Data

Dissabte 18 de
novembre

Horari

D'11.30 a 13.30 h

Preu

Gratuït, amb motiu
de la Setmana de la
Ciència

*Regimen
sanitatis.*
Salut i
alimentació
a l'edat
mitjana

En col·laboració amb la Fundació Àlicia
A l'edat mitjana, els metges formats a les universitats consideraven que per preservar l'equilibri del cos i mantenir la salut era imprescindible la dieta, entesa en un sentit ampli. Tal com deia un aforisme recollit a *Flos medicinae* de l'Escola de Salern, «si et falten metges, que siguin metges per a tu aquestes tres coses: ànim alegre, descans moderat i dieta». A partir del *Regiment sanitari* que Arnau de Vilanova va escriure per a Jaume II, espòs de la reina fundadora del monestir de Pedralbes, aprofundirem en el coneixement de dos aspectes concrets i fonamentals de la dietètica medieval: l'alimentació i el beure. Us proposem un taller de cuina dissenyat per la Fundació Àlicia en el qual, seguint els preceptes mèdics medievals, cuinarem tres receptes saludables de l'època: cigrons tendres, celiandrat i salviat.

Dates

Diumenges
22 d'octubre,
19 de novembre
i 28 de gener

Horari

D'11 a 13 h

Preu

9,20 €

Amb motiu de la Setmana de la Ciència, la sessió del diumenge 19 de novembre és gratuïta. Imprescindible reserva prèvia

Herbarius.
Plantes i
remeis a
l'edat
mitjana

Seguint la tradició mèdica grega i romana, transmesa a l'occident medieval a través dels àrabs, la medicina medieval entenia que el cos humà estava compost pels quatre elements en equilibri (aire, aigua, terra i foc), identificats amb quatre humors (sang, bilis groga, bilis negra i flegma). A l'edat mitjana, la malaltia s'entenia com un desequilibri d'aquests elements que calia restablir en primer lloc a través de la dieta, en segon lloc amb la farmacologia i únicament com a darrera opció recurrent a la cirurgia. Us proposem una visita i un taller conduït per Joan Solé, biòleg i educador ambiental, per conèixer els principis bàsics de les pràctiques mèdiques medievals i alguns dels remeis que s'empraven a l'edat mitjana per corregir els desequilibris del cos més característics causats per les baixes temperatures hivernals.

Data

Diumenge
3 de desembre

Horari

D'11 a 13 h

Preu

9,20 €

Al fresc, la tècnica d'un pintor del *trecento*

Les pintures murals de la capella de Sant Miquel van ser encarregades per l'abadesa Francesca çà Portella al pintor Ferrer Bassa l'any 1346. L'estudi previ a la restauració ha posat en relleu la singularitat d'aquesta obra, absolutament innovadora en el context de la Barcelona de l'època, pintada amb una tècnica mixta, al fresc i al sec, i que incorpora en la seva execució una manera de fer procedent d'Itàlia. Us proposem un taller conduït per un conservador restaurador en el qual s'explicaran les particularitats d'aquest conjunt pictòric i que clourà amb l'execució d'un petit fragment de pintura al fresc a la manera de les pintures de la capella de Sant Miquel.

Data

Diumenge 15 d'octubre

Horari

D'11 a 13 h

Preu

9,20 €

Imprescindible reserva prèvia

Murals sota la lupa. Les pintures murals de la capella de Sant Miquel

Activitat en col·laboració amb el Museu d'Història de Barcelona (MUHBA)

Visita comentada a l'exposició que mostra els resultats d'una recerca àmplia i rigorosa que ha posat sota la lupa cada centímetre d'aquesta obra mestra i que és alhora una invitació a fruit de la pintura mitjançant un mosaic d'imatges que en revelen els rics detalls.

Data

Diumenge 21 de gener

Horari

De 12.30 a 13.30 h

Preu

5 €

Si necessiteu interpretació a la llengua de signes per a qualsevol de les activitats, cal que ens ho confirmeu per telèfon o correu electrònic amb una antelació de tres dies laborables.

Per a totes les activitats es recomana reserva prèvia

Places limitades a 25 persones per grup. El monestir de Pedralbes es reserva el dret d'anul·lar una activitat si no s'arriba a un mí-

nim de reserves. Si no s'especifica el contrari, les visites es fan en català. Per a grups amb reserva prèvia, el monestir ofereix les visites en altres idiomes, així com la interpretació a la llengua de signes.

EL MONESTIR EN FAMÍLIA

La vida en un monestir medieval

Visita dinamitzada familiar

A l'arxiu de la comunitat es conserva un document antiquíssim que detalla tot el que hi havia al monestir fa gairebé sis-cents cinquanta anys. Però què són tots aquells objectes? Per a què servien? De qui eren? On es guardaven? Un recorregut pel monestir ens permetrà donar resposta a aquestes preguntes i descobrir que a l'edat mitjana un monestir funcionava com una petita ciutat autosuficient però connectada amb el món exterior.

Dates

Diumenges
8 d'octubre,
26 de novembre,
10 de desembre
i 14 de gener

Horari

D'11.30 a 13 h

Preu

3 €

Edat

Famílies amb nens de
6 a 12 anys

La Maria de fusta

Contacontes

Amb motiu de l'exposició «Les dones també seuen. Mobles i espais femenins dels segles XVI i XVII», en la qual s'exploren les escltexes que van trobar algunes dones per aconseguir un espai de llibertat des del qual poder desenvolupar projectes propis, presentem un contacontes amb un personatge femení com a protagonista. Jordina Biosca ens explicarà «La Maria de fusta», un conte popular italià recollit per Italo Calvino al llibre *Fiabe italiane* («Contes populars italians»). Una història en què la protagonista és una nena òrfena de mare que es converteix en dona en negar-se a acceptar allò que se li imposa i es rebel·la per sortir-se amb la seva.

Data

Diumenge 29 d'octubre

Hora

De 12 a 13 h

Preu

3 €

Edat

Famílies amb nens
a partir de 5 anys

Contes de rosa i de blau

Contacontes

Amb motiu de l'exposició «Les dones també seuen. Mobles i espais femenins dels segles XVI i XVII», en la qual es reflexiona sobre el que la societat esperava de la dona a l'època moderna, us proposem un seguit de contes que capgiren les idees preconcebudes sobre el paper de les dones en la societat. Assumpta Mercader ens explicarà la història d'un nen que no es pot creure que la nena nova de la classe sigui tan valenta i decidida com ell, descobrirem què passa quan una elefanta es nega a vestir-se de rosa, viurem aventures amb la Cecília i el drac i, en darrer lloc, sabrem què passa si agafem el conte de «La Ventafocs» i, en lloc de princeses, hi posem prínceps.

Data

Diumenge
12 de novembre

Hora

De 12 a 13 h

Preu:

3 €

Edat

Famílies amb nens
a partir de 3 anys

Dones

Contacontes

Amb motiu de l'exposició «Les dones també seuen. Mobles i espais femenins dels segles XVI i XVII», que té com a protagonistes les dones, us proposem una sessió de contacontes que trenca mites a l'entorn d'elles. La narradora Gisela Llimona ens explicarà contes que presenten nous models femenins, diferents als cànons clàssics, en què les nenes no volen dur vestits roses, les princeses es tiren pets o una tortuga no es vol vestir com li diu el seu marit. Contes moderns per una societat més justa.

Data

Diumenge 28 de gener

Hora

De 12 a 13 h

Preu

3 €

Edat

Famílies amb nens
a partir de 3 anys

Audioguia familiar

L'audioguia familiar està disponible en català i castellà. La família o els infants acompanyats d'un adult podran compartir l'experiència de l'audioguia familiar.

Vegeu la informació sobre les activitats «*Regimen sanitatis*. Salut i alimentació a l'edat mitjana» (pàg. 13), «Al fresc, la tècnica d'un pintor del trecento» (pàg. 14) i «Herbarius. Plantes i remeis a l'edat mitjana» (pàg. 13), visites taller que els infants a partir de 10 anys poden fer amb el suport d'un adult. Vegeu també les activitats de l'apartat «Nadal al monestir» (pàg. 17).

Preu

Inclòs en el preu de l'entrada al monestir de Pedralbes

Edat

A partir de 8 anys

NADAL AL MONESTIR

Pessebre del monestir

En col·laboració amb el Museu Etnològic i l'Associació de Pessebristes de Barcelona

Cada Nadal, des de mitjan desembre fins al 2 de febrer, el monestir exposa un pessebre popular elaborat per l'Associació de Pessebristes de Barcelona. D'aquesta manera, es conserva una tradició que les religioses han preservat al llarg del temps i que gaudeix d'un important arrelament popular. L'origen del costum de representar el naixement de Jesús s'atribueix a sant Francesc d'Assís, fundador de l'orde franciscà, que el Nadal de 1223 representà un pessebre vivent al bosc de Greccio (Úmbria). Posteriorment, franciscans i dominics escamparen arreu el costum del pessebre. A Catalunya, trobem els primers pessebres en entorns eclesiàstics a partir del segle XIV i en àmbits domèstics a partir del segle XVI.

Dates

Del 15 de desembre al 2 de febrer

Les figures del pessebre

Taller per a infants
Activitat organitzada per l'Associació d'Amics del Reial Monestir de Santa Maria de Pedralbes i l'Associació de Pessebristes de Barcelona

El costum de fer pessebres està molt arrelat a casa nostra. Però sabem què hi fan totes aquelles figures damunt la molsa? Per què hi ha dos àngels, un estel de cinc puntes o un gall? Què hi fa el caganer? Cercarem els personatges del pessebre en les obres del tresor de Pedralbes i en el pessebre del monestir per descobrir quin paper hi tenen.

Data

Dissabte 16 de desembre

Horari

De 10.30 a 12.30 h

Preu

Gratuït. Imprescindible reserva prèvia

Edat

De 6 a 12 anys

Dolços de Nadal al monestir de Pedralbes

Taller de cuina per a infants

Neules i torrons formen part de la gastronomia festiva catalana, sobretot vinculada al Nadal, des del segle XIII. A Pedralbes s'elaboraven torrons des dels primers temps, tal com certifica el fet que en un inventari del monestir del 1376 es recollís que a la cuina del monestir hi havia un peïrol per fer-hi torrons per als frares. D'altra banda, també es conserven neulers de fusta més moderns que confirmen que al monestir existia la tradició d'elaborar neules. Us proposem un taller perquè els menuts de la casa preparin les postres de Nadal i pugueu gaudir en família de sabors i olors ben medievals.

Data

Diumenge
17 de desembre

Horari

D'11 a 13 h

Preu:

6,75 €

Imprescindible reserva prèvia

Edat recomanada

De 8 a 12 anys.

Els nens d'entre 5 i 8 anys han d'anar acompanyats d'un adult.

La lluna d'en Joan

Espectacle amb titelles

Activitat en col·laboració amb el Districte de Sarrià-Sant Gervasi

La companyia Teatre Nu presenta una versió teatral adaptada del conte escrit i il·lustrat per Carme Solé i Vendrell. Aquesta és una història que parla de les emocions d'un nen que ha de salvar la vida al seu pare, que ha emmalaltit. En Joan és un nen que viu en una illa amb el pare, que és pescador. Tots dos viuen feliços, però, una nit de tempesta, un cop de mar arrabassa la salut del pare i en Joan decideix ajudar-lo. La felicitat, la solitud, el coratge, la por o la valentia són algunes de les emocions que viu en Joan en aquest viatge i que guien tant el conte com l'espectacle.

Data

Dissabte
30 de desembre

Horari

De 12 a 13 h

Preu

Gratuït. Imprescindible reserva prèvia

Edat

Famílies amb nens a partir de 3 anys

*Magno
gaudens
gaudio.*
Cançons
i danses
medievals
nadalenes

Concert de Nadal

Intèrprets: **Magister Petrus (Lorena García)**, cant i percussió; **Cristina Alís Raurich**, orgue portatiu i arpa; **Raúl Lacilla**, musa i frestel, i **Mauricio Molina**, panderos medievals, guimbarda, *tabella*, *nakkara*, campanes i direcció). Interpreten peces nadalenes anònimes dels segles XII i XIII, així com peces de sant Goderic (segle XII), Philippus Cancellarius Parisiensis (segle XIII), Pierre Abelard (segle XII) i Perotinus, i les *Cantigas de Santa Maria*, d'Alfons X el Savi.

Durant l'edat mitjana, la cançó i la dansa sempre estaven presents en l'expressió de l'alegria nadalena. Eren interpretades tant per clergues com per joglars dins i fora de monestirs i esglésies. L'època també permetia el trencament de certes regles socials i religioses. Aquesta permisivitat es manifesta en composicions de gran virtuosisme i irreverència que compartien espai amb la música més piadosa.

En aquest programa, el conjunt Magister Petrus presenta una exquisida col·lecció de cançons i danses nadalenes que inclouen composicions en llatí de Pierre Abelard i de les escoles de Sant Marçal de Llemotges i Notre Dame de París, a més de *Cantigas de Santa Maria*, d'Alfons X, que presagien l'arribada del messies i l'adoració dels Reis Mags. Els instruments utilitzats per a aquest programa són els característics de la temporada nadalena: orgue portatiu i campanes (instruments clericals utilitzats dins de l'església), gaita i flauta de Pan (constantment representats en l'adoració dels pastors) i panderos rodons i quadrats (registrats en les cançons de dansa nadalena).

Data

Dimecres
13 de desembre

Horari

De 21 a 22 h

Preu

12 €

Imprescindible reserva
prèvia

CONFERÈNCIES I JORNADES

Cicle «Diàlegs de Pedralbes»: Espiritualitat del segle XXI

El cicle «Diàlegs de Pedralbes» és un punt de trobada a través de la conversa entre especialistes de disciplines diverses. Els diàlegs proposen, des de la pluralitat i el respecte a les diferents tradicions culturals, religioses i ideològiques, una reflexió sobre el paper de l'espiritualitat i la interioritat en diferents àmbits de la societat, com ara la cultura, la natura, la ciència i el món empresarial. La proposta d'aquest programa està dirigida i presentada pel filòsof **Francesc Torralba**.

Art i transcendència, amb el **Dr. José Tolentino Mendoza**, vicerrector de la Universitat Catòlica Portuguesa i consultor del Consell Pontifici de Cultura al Vaticà

Data: dijous 2 de novembre

Conviure amb l'absència, amb **Care Santos** i **Isabel-Clara Simó**, escriptores

Data: dimarts 28 de novembre

Espiritualitat ecològica, amb **Lluc Torcal**, procurador general de l'orde cistercenc i responsable del projecte Cosmos al monestir de Poblet, i **Josep M.**

Mallarach, llicenciat en Geologia, màster en Ciències Ambientals, doctor en Biologia i consultor independent en diversos organismes i entitats nacionals i internacionals

Data: dijous 21 de desembre

Informació general del cicle

Consulteu les dates i la programació del cicle al nostre web: bcn.cat/monestirpedralbes

Horari

De 19 a 20.30 h.

El monestir obrirà les portes una hora abans. Els diàlegs

seran retransmesos en directe per

streaming a barcelonacultura.bcn.cat

Preu

3 €

Imprescindible reserva prèvia. Places limitades

Informació

i reserves

reservesmonestirpedralbes@bcn.cat
Tel. 93 256 34 27

Taoisme i confucionisme, amb **Lluís Racionero**, director de la Biblioteca Nacional d'Espanya, i **Antoni Prevosti**, director del Departament de Filosofia Teorètica i Pràctica de la UB, president de la secció espanyola de la Societat Internacional Tomàs d'Aquino i director del Centre d'Estudis Asiàtics, secció de l'IPOA (Institut del Pròxim Orient Antic, Institut Interuniversitari) de la UB
Data: dijous 25 de gener

Jornada
«*Cura Sui*»

III Jornada
d'estudis
sobre espi-
ritualitat i
monasticisme
a l'edat
mitjana:
paisatges
místics

En col·laboració amb l'Institut Universitari de Cultura de la Universitat Pompeu Fabra i l'Institut de Recerca en Cultures Medievales de la Universitat de Barcelona

9.30-10 h
Presentació del llibre *El monasterio interior / El monestir interior*, a càrrec d'**Anna Castellano i Tresserra**, conservadora en cap del monestir de Pedralbes, i **Ignasi Moreta**, professor de Literatura Catalana a la Universitat Pompeu Fabra i editor de Fragmenta; i presentació de la III Jornada a càrrec de **Victoria Cirlot**, professora de Cultura Medieval de la UPF, i **Blanca Garí**, catedràtica d'Història Medieval, Paleografia i Diplomàtica de la UB.

10-11 h
«Paisajes místicos al final de la Edad Media y el Renacimiento: acerca de mujeres escritoras y pintoras», a càrrec de **Dominique de Courcelles**, directora de recerca al Centre Nacional per a la Recerca Científica, directora de programa del Col·legi Internacional de Filosofia de París i membre corresponent a París de la Reial Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona i de l'Institut d'Estudis Catalans.

11.30-12.30 h
Pausa i cafè

Data
Dimecres 18 d'octubre
Preu
10 €
Informació i reserves
De dilluns a divendres de 10 a 14 h
Tel. 93 256 34 27
reservesmonestir@pedralbes@bcn.cat
Imprescindible inscripció prèvia

**Seminari
(1a part):
Paisatges
de místiques
medievals**

12-12.45 h
«Caterina de Gènova i la topografia interior», a càrrec de **Sergi Sancho Fibla**, doctor en Humanitats per la Universitat Pompeu Fabra i postdoctorand a la Universitat d'Ais-Marsella

12.45-13.30 h
«Na Prous y la encarnación del Espíritu Santo», a càrrec de **Delfi-Isabel Nieto-Isabel**, llicenciada en Física i en Història per la Universitat de Barcelona (UB), màster en Cultures Medievals per la mateixa universitat i doctoranda en el programa de Cultures Medievals també de la UB

14 h
Dinar

**Seminari
(2a part):
Paisatges
de místiques
medieval**

15-15.45 h
«Las muchas vidas de Brígida de Suecia: recepción, apropiación y usos de las revelaciones», a càrrec de **David Carrillo Rangel**, llicenciat en Humanitats per la Universitat Pompeu Fabra, màster en Cultures Medievals per la Universitat de Barcelona i doctorand en el programa de Cultures Medievals de la Universitat de Barcelona

15.45-16.30 h
«Marguerite Porete y la nada», a càrrec de **Pablo Acosta García**, doctor en Humanitats per la Universitat Pompeu Fabra

17.30-18.30 h
Presentació de manuscrits de místiques del Fons de Reserva de la Biblioteca de la Universitat de Barcelona, a càrrec de **Neus Verger**, de la Biblioteca de la Universitat de Barcelona, **Sergi Sancho Fibla**, **David Carrillo Rangel** i **Pablo Acosta García**

19-19.45 h
Concert d'**Ardit Ensemble**

Trobada internacional: «Vivir y crear en la época moderna»

Gratuit

Organitzada conjuntament pel Departament d'Història Moderna de la Facultat de Geografia i Història de la Universitat de Barcelona, la Facultat d'Educació i Humanitats de la Universitat Abat Oliba CEU i el Reial Monestir de Santa Maria de Pedralbes. Coordinació: M. Ángeles Pérez Samper, Rosa M. Alabrús i Mónica Piera.

La vida material i la fe religiosa, la quotidianitat i l'excepcionalitat, la raó i l'emoció, la cultura i el gènere. Totes aquestes variables es conjuguen en la trobada internacional «Vivir y crear en la época moderna», en la qual s'aborden els problemes de l'alimentació, els nivells de vida, els escenaris domèstics i les missions llunyanes, la cultura material i intel·lectual, i el culte al cos i a l'ànima. En aquest recorregut a través de les maneres de viure i de creure, ens interessa especialment analitzar el món femení: els seus costums tradicionals, la seva sensibilitat emocional i les seves expectatives de canvi. En aquest terreny, s'aprofundeix en l'estudi de la conversió, el salt qualitatiu que va suposar l'entrada als beaters i convents, així com el significat que el control o la llibertat de les emocions femenines van tenir en la vida social i cultural.

Sessió 1. **Maneras de vivir en la España moderna**

Data
Dimecres 18 d'octubre

Horari
De 9.30 a 14 h
i de 16 a 20 h

Lloc
Universitat de Barcelona, Facultat de Geografia i Història, Àrea d'Història Moderna (Aula Magna)

Sessió 2. **Creencias y emociones en la época moderna**

Data
Dijous 19 d'octubre

Horari
De 10 a 14 h

Lloc
Universitat Abat Oliba CEU de Barcelona, Àrea d'Humanitats i Ciències de l'Educació (saló de graus)

Sessió 3. **La materialidad de las vivencias y creencias: «Las mujeres también se sientan»**

Data
Divendres 20 d'octubre

Horari
De 9.30 a 14 h
Reial Monestir de Santa Maria de Pedralbes (sala d'actes)

Preu
Gratuit. Imprescindible reserva prèvia

Informació i reserves

Associació per a l'Estudi del Moble:
Tel. 93 256 67 85
de 9 a 14 h
info@estudidelmoble.com

Nexes amb
«Les dones
també
seuen»:
objectes de
col·leccions
de museus
de Barcelona
relacionats
amb
l'exposició

Programa de visites a museus que han col·laborat amb l'exposició «Les dones també seuen. Mobles i espais femenins dels segles XVI i XVII» a través del préstec de peces. Els conservadors dels diferents centres presenten objectes de les seves col·leccions que d'una manera o d'una altra es vinculen amb els objectes que han cedit al monestir per a l'exposició. El programa posa en relació objectes, narracions i històries de diferents museus de la ciutat, amb la qual cosa teixeix una nova lectura de les seves col·leccions en relació amb la història de les dones dels segles XVI i XVII.

Sessions:

«Les dones també seuen. Mobles i espais femenins dels segles XVI i XVII», al monestir de Pedralbes, a càrrec de Mònica Piera, comissària de l'exposició.

Data i hora: dimecres 25 d'octubre a les 16 h

«La devoció a l'època moderna», al Museu Frederic Marès, a càrrec d'Ernest Ortoll, conservador del Museu Marès.

Data i hora: dimecres 8 de novembre a les 16 h

«Vestir-se als segles XVI i XVII», al Museu del Disseny, a càrrec de Sílvia Ventosa, conservadora de teixits del Museu del Disseny, i «Els mobles de la casa als segles XVI i XVII», a càrrec de Mònica Piera, presidenta de l'Associació per a l'Estudi del Moble.

Data i hora: dimecres 15 de novembre a les 16 h

«Pintura i escultura del Renaixement i el barroc», al MNAC, a càrrec de Joan Yeguas, conservador del Departament de Renaixement i Barroc del MNAC.

Data i hora: dimecres 22 de novembre a les 16 h

«La música a la Barcelona dels segles XVI i XVII», al Museu de la Música, a càrrec de Jaume Ayats, director del Museu de la Música.

Data i hora: dimecres 29 de novembre a les 16 h

Preu

Gratuit

Informació i reserves

reservesmonestir
pedralbes@bcn.cat

Tel. 93 256 34 27

Imprescindible reserva
prèvia

MÚSICA

Cicle líric «Les veus del monestir»

Organitza el Districte de les Corts, amb la col·laboració del Reial Monestir de Santa Maria de Pedralbes

Direcció musical:

Ricard Estrada

Gestió:

A Tempo, Centre d'Estudis Musicals

Direcció artística:

Voce

Dates

Dijous 26 d'octubre,
30 de novembre,
14 de desembre
i 18 de gener

Horari

De 19 a 20 h

Preu

Accés gratuït. Places limitades. Imprescindible reserva prèvia a reservesmonestir.pedralbes@bcn.cat
Tel. 93 256 34 27
La reserva de places de cada concert es fa a partir de 15 dies abans.

Concert de Nadal

*Magno
gaudens
gaudio.*
Cançons
i danses
medievals
nadalenques

Intèrprets: **Magister Petrus (Lorena García)**, cant i percussió; **Cristina Alís Raurich**, orgue portatiu i arpa; **Raúl Lacilla**, musa i frestel, i **Mauricio Molina**, panderos medievals, guimbarda, *tabella*, *nakkara*, campanes i direcció). Interpreten peces nadalenques anònimes dels segles XII i XIII, així com peces de sant Goderic (segle XII), Philippus Cancellarius Parisiensis (segle XIII), Pierre Abelard (segle XII) i Perotinus, i les *Cantigas de Santa Maria*, d'Alfons X el Savi.

Direcció artística del cicle de concerts:

Dani Espasa

Data

Dimecres 13
de desembre

Lloc

Església del monestir de Pedralbes. Recollida d'entrades a la taquilla del monestir

Hora

21 h

Preu

12 €

Imprescindible reserva prèvia

Arquilla (detail).
Segles XVI-XVII.
© MMP-Pep Parer

DIADES I FESTIUS

Festa Major de les Corts

Dissabte 7 d'octubre

Portes obertes. Visita lliure a les diferents exposicions del museu

Inauguració de l'exposició

«Les dones també seuen. Mobles i espais femenins dels segles XVI i XVII»

Dimarts 10 d'octubre a les 19 h

Open House Barcelona

Diumenge 22 d'octubre

Portes obertes al monestir de 10 a 15 h
i visites comentades a les 10.30 i a les 12 h

Visites especials

Dissabte 2 de desembre

De 10 a 20 h, visites especials conduïdes pels tècnics del museu

Inauguració de l'exposició de pessebres

Divendres 15 de desembre a les 18 h

Després de la inauguració, s'oferirà un petit concert a càrrec de la Coral de l'Escola Municipal de Música Can Ponsic

OCTUBRE

DG 1 – DL 31

Exposicions (pàg. 7-8)

Visites i tallers

DG 1, 15

El monestir de Pedralbes. Història i art (pàg. 9)

DG 8

Els tresors del monestir (pàg. 11)

DG 8

Pedralbes, un escenari femení de poder (pàg. 12)

DG 15

Al fresc, la tècnica d'un pintor del *trecento* (pàg. 14)

DG 22

Regimen sanitatis. Salut i alimentació a l'edat mitjana (pàg. 13)

DG 29

Les dones també seuen (pàg.10)

El monestir en família

DG 8

La vida en un monestir medieval (pàg. 15)

DG 29

La Maria de fusta (pàg. 15)

Conferències i jornades

DC 18

Jornada «*Cura sui*» (pàg. 21-22)

DC 18, DJ 19 i DV 20

Trobada internacional «Vivir y crear en la época moderna» (pàg. 23)

DC 25

Nexes amb «Les dones també seuen» (pàg. 24)

Música

DJ 26

Cicle líric «Les veus del monestir» (pàg. 25)

Diades

DS 7

Festa Major de les Corts. Portes obertes (pàg. 27)

DT 10

Inauguració «Les dones també seuen. Mobles i espais femenins dels segles XVI i XVII» (pàg. 27)

DG 22

Open House Barcelona. Visites comentades (pàg. 27)

NOVEMBRE

DC 1 – DJ 30

Exposicions (pàg. 7-8)

Visites i tallers

DG 5, 19

El monestir de Pedralbes. Història i art (pàg. 9)

DG 5

El monestir de Pedralbes. Història i art. Visita accessible (pàg. 9)

DG 12

Els tresors del monestir (pàg. 11)

DG 12

Les arts aplicades en el moble I: la reixeta de la Cadira de la Reina (pàg. 10)

DS 18

Plantes, remeis i apotecaris (pàg. 12)

DG 19

Regimen sanitatis. Salut i alimentació a l'edat mitjana (pàg. 13)

DG 26

Les dones també seuen (pàg. 10)

El monestir en família

DG 12

Contes de rosa i de blau (pàg. 16)

DG 26

La vida en un monestir medieval (pàg. 15)

Jornades i conferències

DJ 2, DT 28

Cicle «Diàlegs de Pedralbes» (pàg. 20)

DC 8, 15, 22, 29

Nexes amb «Les dones també seuen» (pàg. 24)

Música

DJ 30

Cicle líric «Les veus del monestir» (pàg. 25)

DESEMBRE

DV 1 – DG 31 **Exposicions** (pàg. 7-8)

Visites i tallers

DG 3, 17 El monestir de Pedralbes. Història i art (pàg. 9)

DG 3 *Herbarius*. Plantes i remeis a l'edat mitjana (pàg. 13)

DG 10 Els tresors del monestir (pàg. 11)

DG 10 Les dones també seuen (pàg. 10)

El monestir en família

DG 10 La vida en un monestir medieval (pàg. 15)

Nadal al monestir

DV 15 – DS 31 Pessebre del monestir (pàg. 17)

DS 16 Les figures del pessebre (pàg. 17)

DG 17 Dolços de Nadal al monestir de Pedralbes (pàg. 18)

DC 13 Concert de Nadal (pàg. 19)

DS 30 La lluna d'en Joan (pàg. 18)

Jornades i conferències

DJ 21 Cicle «Diàlegs de Pedralbes» (pàg. 20)

Música

DJ 14 Cicle líric «Les veus del monestir» (pàg. 25)

Diades

DS 2 Visites especials (pàg. 27)

DV 15 Inauguració de l'exposició de pessebres (pàg. 27)

GENER

DL 1 – DT 31 **Exposicions** (pàg. 7-8)

Visites i tallers

DG 7, 21 El monestir de Pedralbes. Història i art (pàg. 9)

DG 7 Els tresors del monestir (pàg. 11)

DG 14 Pedralbes, un escenari femení de poder (pàg. 12)

DG 14 Les arts aplicades en el moble II: el pinyonet (pàg. 11)

DT 16 El monestir de Pedralbes. Història i art. Visita accessible (pàg. 9)

DG 21 Murals sota la lupa. Les pintures de la capella de Sant Miquel (pàg. 14)

DG 28 Les dones també seuen (pàg. 10)

DG 28 *Regimen sanitatis*. Salut i alimentació a l'edat mitjana (pàg. 13)

El monestir en família

DG 14 La vida en un monestir medieval (pàg. 15)

DG 28 Dones (pàg. 16)

Nadal al monestir

DL 1 – DT 31 Pessebre del monestir (pàg. 17)

Jornades i conferències

DJ 25 Cicle «Diàlegs de Pedralbes» (pàg. 20)

Música

DJ 18 Cicle líric «Les veus del monestir» (pàg. 25)

MONESTIR DE PEDRALBES

Baixada del Monestir, 9
08034 Barcelona
T. 93 256 34 34
monestirpedralbes@bcn.cat

ACCÉS

FGC: L6 (Reina Elisenda) / Bus: H4, 63, 75
(només dies lectius del curs escolar) i 78 /
Bus turístic: ruta blava

HORARI DE VISITA

De l'1 d'octubre al 31 de març:

de dimarts a divendres, de 10 a 14 h,
i dissabtes i diumenges, de 10 a 17 h
(diumenges, a partir de les 15 h, entrada gratuïta).

De l'1 d'abril al 30 de setembre:

de dimarts a divendres, de 10 a 17 h;
dissabtes, de 10 a 19 h, i diumenges, de 10 a 20 h
(diumenges, a partir de les 15 h, entrada gratuïta).
Primer diumenge de mes, entrada gratuïta.

Dilluns, tancat.

Les entrades estan a la venda fins a mitja hora
abans del tancament.

DIES DE TANCAMENT ANUAL

1 de gener, Divendres Sant, 1 de maig, 24 de juny
i 25 de desembre

INFORMACIÓ I RESERVES

De dilluns a divendres, de 10 a 14 h
T. 93 256 34 27
reservesmonestirpedralbes@bcn.cat

SERVEIS DEL MONESTIR

Activitats per a grups escolars
Activitats per a nens i nenes i per a famílies
Conferències i seminaris
Informació en català, castellà i anglès
Materials per a la visita
Publicacions
Servei d'audioguies
Plànol d'orientació en relleu
Maqueta 3D tàctil
Fullet informatiu en caràcters grans i en braille
Servei de guarda-roba
Visites guiades